

Sygn. akt VIII U 1565/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2017 r. w Gliwicach

sprawy P. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania P. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 10 maja 2016 r. **nr** (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu P. M. prawo do ponownego ustalenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt: VIII U 1565/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 maja 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu P. M. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 182,64 % i tym samym okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a wskaźnika o wartości 250%.

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o zmianę tej decyzji i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony P. M. urodził się w dniu (...) Prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 10 lipca 1986r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych, tj. z okresu od września 1985 do sierpnia 1986, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 375,92% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono staż pracy w ilości 29 lat okresów składkowych.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia z uwagi na doliczenie stażu pracy.

Następnie, na podstawie decyzji (...) Oddział w C. z dnia 8 kwietnia 2009r. ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury górniczej z dniem 1 marca 2009r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął podstawę dotychczas pobieranego świadczenia tj. wynagrodzenie z 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych, tj. z okresu od września 1985 do sierpnia 1986.

Ostatecznie uwzględniono staż pracy w ilości 47 lat i 10 miesięcy okresów składkowych.

Po uzyskaniu prawa do pierwszego świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

W dniu 22 czerwca 2015r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury, powołując się na nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z dnia 5 marca 2015r., tj. na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku nie dołączył żadnych dokumentów.

Decyzją z dnia 21 września 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wyjaśnił, iż wyliczony dla ubezpiezonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a tego wskaźnika o wartości 250%. Równocześnie ZUS wskazał, że przy dokonywaniu powyższych wyliczeń, za okresy: od 10 lipca 1961r. do 31 sierpnia 1985r., od 1 września 1986r. do 31 stycznia 1987r., od 7 października 1987r. do 31 grudnia 1988r., 9 kwietnia 1990r. do 30 września 1990r., od 2 października 1990r. do 31 października 1993r. oraz od 9 maja 1994r. do 31 października 2010r. przyjął minimalne wynagrodzenie obowiązujące w tych okresach, wobec nie przedłożenia przez odwołującego stosownych dokumentów potwierdzających jego faktyczne wynagrodzenie w tych okresach.

W dniu 20 kwietnia 2016r. ubezpieczony ponownie wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy o FUS. Do wniosku dołączył zaświadczenia Rp-7 potwierdzające jego zarobki w latach 1980 – 1992 z KWK (...) i w latach 1994 – 2010 z Przedszkola Nr (...) w R..

W dniu 10 maja 2016r. wydał zaskarżoną decyzję odmowną, podając że nowo ustalony wwpw nie jest wyższy od 250%.

W toku procesu Sąd zwrócił się do (...) Grupy (...), która nadesłała kopie akt osobowych ubezpiezonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...) oraz zaświadczenia Rp-7 potwierdzające jego zarobki za lata 1980 – 1993. Równocześnie KWK (...) poinformowała, iż nie posiada dokumentacji płacowej odwołującego sprzed roku 1980.

Następnie Sąd zwrócił się do biegłego z zakresu emerytur i rent o odtworzenie na podstawie opisanej wyżej dokumentacji, zarobków odwołującego z tych okresów i wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru jego emerytury według najkorzystniejszego wariantu.

Na podstawie opinii z dnia 22 kwietnia 2017r. (k.19-27), Sąd ustalił iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne P. M. wynosi:

- za rok 1961 – 10.019 zł,
- za rok 1962 – 22.038 zł,
- za rok 1963 – 22.473 zł,
- za rok 1964 – 23.445 zł,
- za rok 1965 – 23.445 zł,
- za rok 1966 – 23.445 zł,
- za rok 1967 – 23.445 zł,
- za rok 1968 – 24.552 zł,
- za rok 1969 – 32.376 zł,
- za rok 1970 – 37.144 zł,
- za rok 1971 – 54.053 zł,
- za rok 1972 – 58.720 zł,
- za rok 1973 – 65.200 zł,
- za rok 1974 – 85.278 zł,
- za rok 1975 – 105.680 zł,
- za rok 1976 – 111.867 zł,
- za rok 1977 – 129.600 zł,
- za rok 1978 – 129.600 zł,
- za rok 1979 – 133.873 zł,

Biegły odtwarzając powyższe zarobki ubezpieczonego, uwzględnił zapisy w jego dokumentacji osobowej, dotyczące stawek zaszeregowania na stanowiskach nadgórnika i sztygara zmianowego. Z kolei stawkę zaszeregowania na stanowisku młodszego górnika pz., biegły ustalił w oparciu o zapisy Układu Zbiorowego Pracy z 1957r., który obowiązywał w momencie zajmowania przez ubezpieczonego tego stanowiska oraz od 1 grudnia 1968r. na podstawie Protokołu Dodatkowego Nr 256/PW z dnia 5 grudnia 1968r. Dodatkowo biegły uwzględnił stałe dodatki, które niewątpliwie były wypłacane, jak dodatek funkcyjny, wynikający z angaży, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy, a dodatkowo dodatek za pracę w wolne soboty i niedziele, w ilości adekwatnej do ilości przepracowanych przez ubezpieczonego dni w miesiącu.

Ostatecznie Sąd w oparciu o wyliczenia biegłego ustalił, iż wwpw z najkorzystniejszych 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, tj. z lat: 1969-1987 i 1989 wynosi 262,96 %.

Zastrzeżenia do opinii zgłosił organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 27 czerwca 2017r. W szczególności ZUS ponownie podkreślił, że w jego ocenie możliwym jest zaliczenie w całości jedynie wynagrodzenia wykazanego w stosownych zaświadczeniach lub legitymacji ubezpieczeniowej, wystawionych przez pracodawcę. Dalej ZUS wskazał, że w wypadku zarobków odtwarzanych w oparciu o zapisy dokumentacji osobowej, można przyjąć wyłącznie takie składniki wynagrodzenia, które przysługiwały bezwarunkowo w czasie trwania zatrudnienia jako stałe składniki wynagrodzenia określone kwotowo, jak wynagrodzenie zasadnicze, stałe składniki określone kwotowo lub procentowo od znanego kwotowo składnika wynagrodzenia. Organ rentowy zarzucił też biegłemu błąd rachunkowy, po usunięciu którego wynagrodzenie odwołującego za rok 1963, 1969 i 1970 winno wzrosnąć w stosunku do wartości ustalonej przez biegłego. Mianowicie biegły za rok 1963 wyliczył 22.473 zł a winno być 22.916 zł, za rok 1969 wyliczył 32.376 zł a winno być 36.265 zł, z kolei za rok 1970 wyliczył 37.144 zł a winno być 43.594 zł. Niezależnie od powyższego ZUS zarzucił, że biegły w swych wyliczeniach przyjął zarobki przypadające przed i częściowo po przyznaniu pierwszej emerytury, natomiast w ocenie organu rentowego winien również uwzględnić zarobki przypadające choć w części po przyznaniu kolejnej emerytury górniczej, którą ubezpieczony obecnie pobiera.

Odwołujący nie kwestionował opinii biegłego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyjaśnień ubezpieczonego, jego akt emerytalnych, kopii jego akt osobowych (koperta k.11) oraz opinii biegłego z zakresu emerytur i rent K. S. z 22 kwietnia 2017r. (k.19-27).

Sąd podzielił wnioski płynące z opinii biegłego, gdyż były logiczne i spójne. Biegły dokonał szczegółowych ustaleń w oparciu o dokumentację osobową i pozostały materiał dowodowy. Sąd nie uwzględnił zasadniczo zarzutów do opinii, zgłaszanych przez organ rentowy, uznając je za nieuzasadnione. W szczególności błędy rachunkowe Sąd uznał za nieistotne, bowiem biegły pomylił się na korzyść organu rentowego, a błędy te nie miały wpływu na ocenę zasadności wniosku odwołującego o przeliczenie. Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

W ocenie Sądu ubezpieczony spełnia przesłanki zawarte w powołanym na wstępie przepisie, albowiem po przyznaniu emerytury kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję na podstawie przedłożonego przez odwołującego dowodu, to jest druków Rp-7 za lata 1980-1992. Z uwagi na brak zarobków za wcześniejsze lata, organ rentowy, zgodnie z art. 15 ust 2a ustawy emerytalnej przyjął minimalne zarobki za okres zatrudnienia w KWK (...) w latach 1961 – 1979.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego za brakujące lata w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdująca się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Sąd zgodził się z ustaleniami biegłego, iż wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia, obliczony w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania przez odwołującego ubezpieczeniu społecznemu, jest wyższy niż 250,00 %. Jest on zatem wyższy od przyjętego przez ZUS w zaskarżonej decyzji.

Sąd zwraca uwagę, że nie ma racji organ rentowy zarzucając, iż biegły w swoich wyliczeniach, winien przyjąć wynagrodzenie przypadające choć w części po przyznaniu drugiej emerytury, którą obecnie odwołujący pobiera. W ocenie Sądu zarzut ten jest bezprzedmiotowy, choćby z tej przyczyny, iż przeliczeniu, o którym mowa w cytowanym wyżej art. 110a ustawy emerytalnej, może podlegać również świadczenie zawieszane. Zaś po przeliczeniu, świadczenie to jako wyższe będzie ubezpieczonemu wypłacane. Zawieszeniu natomiast będzie podlegać druga emerytura jako mniej korzystna.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy (...) § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu P. M. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(-) SSO Mariola Szmajduch